

Ess de dōne ori in septemana: Jol-a si Dominec'a; 6ra candu va pretinde importantia materieloru, va esi de trei s6n de patru ori in septemana.

Pretulu de prenumeratiune.
 pentru Austria:
 pe anu intregu . . . . . 8 fl. v. a.
 ,, dimmetate de anu . . . . . 4 fl. v. a.
 ,, p'ztrariu . . . . . 2 fl. v. a.
 pentru Romania si strainetate:
 pe anu intregu . . . . . 12 fl. v. a.
 ,, dimmetate de anu . . . . . 6 fl. v. a.

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespondinti ai nostri, si de-adreptulu la Redactiune Stationsgasse Nr. 1, unde sunt a se adres6 si corespondintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea s6u speditur'a; c6te vor fi uefrancate, nu se vor primi, 6ra cele anonime nu se vor public6.

Pentru anuncele si alte comunicatiuni de interesu privatu — se raspunde c6te 7. or. de linia; repetirile se facu cu pretu scadutu. Pretulu timbrului c6te 80 cr. pentru una data se antecipa.

De la adunarea generale a institutului nostru national „ALBINA”

primiramu urmat6r'a scire electrica:
 Sibiu, 14 fauru, 3 6re 40 min. d. m.
 Redactiunei „Albina” in Pesta.

Adunarea generale constitut6ria a institutului „Albina” decurse spre deplina multumire. — Preste totu 45 membr6 cu 156 de voturi au reprezentatu apr6pe 1000 de actiuni. Astadi constitundu-se si consiliulu administrativ, incepe activitatea.
 Babestu.

Pesta, in 16 martiu 1872.

Lupt'a ce s'a incinsu in parlamentulu magiaru cu at6ta inversiunare, pentru de-a impede6 realizarea odi6sei legi electorali facia cu alegerile viitorie, se continua cu perseverantia si consecintia admirabile.

Abea in siedinti'a de ieri a potutu s6 vina la desbateru speciale amintitulu proiectu de legea electorale. Indata dupa ce referintele a cetitu titulu proiectului, s'a scolaru J. Helfy din opozitiunea extrema si a facutu propunere pentru strafarmarea titlului intr'unu sensu mai democraticu, cuprindiendu in sine de la inceputu principiulu representatiunei poporului, — de unde se vede c6 in ce intielesu voru fi amendamentele ce le voru propune opozitionalii la punctele respective ale proiectului de sub discutie.

Dupa Helfy firesce c6 au urmatu alti vorbitori si probalminte numai desbateru titlului va consum6 unu restimpu de mai multe dile, de6rece la acestu obiectu s'au insinuat pana acuma la vre-o 50 de vorbitori.

Totu asi6 va urm6 si de aci incolo, c6ci la fie-care punctu voru insinu6 c6te unu amendamentu, si asi6 pr6 usioru va espir6 sesiunea presinte a dietei, fora ca s6 feric6sca ti6r'a cu odiosulu proiectu de lege electorale. — Acest'a e si scopulu opozitiunei.

Foile guvernamentali, si anume „Pesti Napl6” si „Pester Lloyd” impreuna cu cele lalte minorum gentium, aducu scirea curi6sa si pr6 tendentiosa, cumca *deputatii nationali* ar fi decisu, ca s6 nu participe la lupt'a parlamentaria a opozitiunei magiare si c6 ar fi disu: „Vomu doved6, c6 noi mai multu scimu s6 respect6mu parlamentarismulu si c6 cu multu mai maturi suntemu pentru acel'a, de c6tu ungurii.” — Am vr6 s6 scimu cumca cari sunt acei domni *deputatii nationali* (?), cari au adusu o asemene decisiune remarcabile? Noi at6t'a scimu c6 in privinti'a ac6sta deputatii nationali n'au tienutu neci o consultatiune, dar nici c6 er6 de lipsa asi6 tare.

Dupa ce partid'a opozitionalu-magiara prin adeveratii sei reprezentanti din tote partile a tienutu imosant'a sa adunre generale, despre care vorbiramu in nrulu trecut, numai de c6tu si partid'a deachiana a tienutu o conferintia centrale, la care au participatu la vre-o 80 de magnati, cari s'au consultatu in privinti'a mesurorulu necesarie pentru alegerile viit6rie.

Dupa ce au statoritu unele normative generali si speciali in privinti'a agen-

deloru peste tot'a ti6r'a, se alese o comisiune dirigitu si un'a corespondinte; aceste vor fi in neinterupta comunicatiune cu comitetele filiali din provincia, cari vor primi din centru instructiunile respective si ajut6riile necesarie pentru de a reesi cu candidatulu partidei guverniali.

Cu privire la alegerile viit6rie, diariulu serbiloru opozitionali „Zastava,” crede c6 a sositu deja timpulu, ca si *serbii din Ungaria* s6 se pregat6sca pentru de-a pune in lucrare mesurulu necesarie. Alegerile din Sirmia (pentru diet'a Croatiei) dice c6 sunt la usia, asemenea si cele pentru diet'a Ungariei nu sunt asi6 de parte.

In Becicherechiulu-mare s'a si facutu vorba in privinti'a aceea, ca s6 se conchiame acolo o conferintia mare a serbiloru din tote partile Ungariei. In anulu 1869 totu in Becicherechiu s'a tienutu conferinti'a in privinti'a alegeriloru de ablegati.

Asta data inca aci e locul mai comodatu pentru de a se adun6 serbii din Banatu si Bacic'a. Mai departe — dice „Zastava” — si spiritulu e mai liberale acum acolo, de c6tu cum er6 in anulu 1869, intru c6tu acuma potemu cont6 la o primire cu multu mai cordiale si fratie6sca, de c6tu cum am fostu intempnati acuma trei ani.

Mai departe amintitulu diariu dice, c6 la ac6sta conferintia ar fi s6 se conchiame si romanii din Banatulu temisianu, precum si slovacii din Bacica. Timpulu convenirei ar fi s6 se determine pe pascele catoliciloru.

Obiecte pertractande vor fi urm6t6riile:

1. S6 participe si mai departe serbii la diet'a Ungariei? si de6ca participa?
2. Cu ce programu, si in ce direptiune? s6 remana pe langa programulu din 1869 statoritu in conferinti'a de la Becichereculu-mare, s6u s6-lu modifice?
3. Cum s6 se organiziedie actulu de alegere si cu privire la cercurile electorali de carapteru nationalu, in ce relatiune s6 fia serbii facia cu cele lalte nationalitati?

Publicandu acestu estrasu din amintitulu diariu serbescu, dupa dinsulu dicemu si noi, c6 — e timpulu ca si romanii s6 faca pregatirile necesarie pentru alegerile viit6rie. Si in privinti'a ac6st'a guvernamentali ardeleni, audimu c6 au si venit s6 pactedi6 cu guvernulu magiaru.

Caus'a poloniloru din Galitia inca n'a potutu s6 faca neci unu pasiu macar spre definitiv'a sa resolve. Nemtii se opunu cu tote poterile pentru de-a impede6 realizarea vre-unui pactu de caus'a comuna cu Galitia, de 6re ce prin ac6st'a credu c6 s'ar atac6 pr6 esential-minte dualismulu, si probalminte cu acestu pactu nu s'ar inchei6 cursulu negociatiuniloru cu bohemii, moravii etc. si de buna s6ma s'ar deschide cale federalismulu.

Ministrulu - presiedinte Auersperg, pentru ca s6 eliberiedie pre domnii „fidelii constitutiunei” de ac6sta ingrigire mai dilele trecute s'a presintatu in comisiunea esmisa pentru esaminarea constitutiunei si a declaratu serbatoresce cumca: *dupa realizarea complanarei cu polonii din Galitia, guvernulu nu va pact6 cu nici o alta ti6r'a mai departe*

Prin ac6sta atitudine resoluta a guvernulu transilaitanu, ministrulu presiedinte crede c6 federalismulu i-a inchistusi'a pentru totdeuna si cuvintele reso-

lute ale sale au si avutu 6resi-care efectulu a sup'ra membriloru comisiunei, de 6re ce numai de c6tu primira o propunere de cauza financiale, pe carea mai nainte o respingeau cu tote poterile.

Dar trebuie s6 scimu, c6 afora de egoismulu nemtiloru austriaci, mai sunt si alte cause cari impede6 resolverea definitiv'a a poloniloru din Galitia. — Anume Germania si Russia, inca avendu supusi poloni, pr6 naturalminte nu potu privi cu ochi dulci aredicarea unui statu mai independinte, cu guvernementu nationalu cum ar fi Galitia de6ca s'ar realiz6 tote dorintiele poloniloru esprimate in cunoscut'a loru *resolutiune*, de care se tienu mortisiu, fora a concede esmiterea s6u elndera vre unei pretensiuni mai esentiali.

Atitudinea Rusiei in privinti'a ac6st'a e cunoscuta dej6, — mai trebuie s6 amintimu dara c6 jalusi'a Germaniei facia cu cestiunea polona inca se esprima pr6 adeseori. Asi6 mai decurendu cu privire la ac6st'a cestiune aflamu in f6i'a oficialu a cabinetulu din Berlin „Allgem. Zeitung” urm6toarea declaratiune pr6 interesante: „Este de datoriu n6stra de a esamina contra-lovitur'a ce resolutiunile luate la Viena potu s6 eserciedie a sup'ra propriei n6stre situatiuni. Este vorb'a de cestiunea galitiana. Este indispensabilu ca natiunea germana s6 caute a se cuget6 forte seriosu a sup'ra *schimbariloru*, cari potu s6 resulte din formarea unui Statu polonu, apr6pe auton6mu, in monarchi'a austro-ungara, pentru supusii polonesi din regatulu nostru, si prin urmare pentru Prusia si pentru intregulu imperiu germanu.”

Diariulu „Czas” din Cracovia prin corespondintele6 seu din Viena vr6 s6 scie, c6 cestiunea polona abea dupa pasce se va presint6 in Reichsrath spre desbateru, inea atunci numai de c6tu se va pune la ordinea dilei. — Cam pr6 multu se imbia nemtii facia cu ac6sta cestiune de unde se vede, c6 nu pr6 bucuros o i6u in mani, — si mai bucuros ar arunc6-o in focu, — de nu s'ar teme ca — s6 nu se frig6 si perl6sca cumva.

Frie'a padiesce padurea.

In Romania se continua politic'a antinationalu si retrograda in tot'a consecintia si perseverantia unui cinismu, ce nu mai cun6sce nemica ce e nobilu, nemicu ce e santu si de salutea publica, ci merge inainte fiindu preocupatu de „marile sale ingagiamente” facia cu strainii si asi6 nu e mirare de6ca guvernulu actualu alu Romaniei totu meru distruge ce e salutariu pentru ti6ra si natiune; — pare c6 anume ar fi fostu destinatu de providenti'a — prus6sca, ca s6 fia flagelulu celu mai aspru pentru romanismu, carele cadiendu si umilindu-se la peti6rele fortiei brutali, s6 p6ta a se estinde avangard'a germanismulu pana la marea n6gra cu deplina usioretate.

Guvernulu lui Lascar Catargiu a pregatitu dej6 calea germanismulu de minne prin conventiunea lui Bleichr6der, pe bas'a careia 6ra nemtii austriaci se vor strecor6 ca roiulu pe pamentulu Romaniei pentru ca s6 faca caile ferate si s6 le esploatedie numai 40 de ani. — atunci apoi mai sc6te pe nemti din ti6ra de6ca pot6, — c6 neci cu fumulu de pravu si puti6sa nu poti s6-i mai scormonesci din cuibulu loru.

— Cumca ce economiu buna scie s6 duca guvernulu Romaniei in privinti'a financierorulu, se vede si de acolo, c6 dupa ce i s'a votatu bugetulu pe anulu 1872, a mai cerutu unu adausu de c6teva mil-

li6ne, camera inse — ori c6tu de guvernemurale este, astadata nu i-a votatu mai multu de 1.222,671 lei si 47 bani. —

Dar apoi cu at6t'a mai servile si fora de sentiulu demnitatii nationali s'a aretatu la votarea unei conventiuni telegrafo-postali din partea „Principatelor Unite” cu Austro-Ungaria.

Va s6 dica de dragulu Austro-Ungariei, au sacrificatu „Romania”, carea er6 deja adoptata, in tote actele diplomatice.

Asemenea s'a facutu unu atentatu contra demnitatii nationali prin aceea decisiune curi6sa a Camerei Romaniei, ca bustulu lui Barbu Catargiu se figuredie in parlamentulu romanu alaturea cu busturile nemitoriloru barbati de statu ai Romaniei: **Campineanu** si **Panu**, cari in tot'a vieti'a loru numai pentru binele si prosperarea patriei si natiunei loru au lucratu, — si au lucratu cu celu mai sacru devotamentu, suferindu ca nisec adeveratii apostoli si martiri ai romanismulu, — pe candu Barbu Catargiu . . . . de mortuis nihil nisi bene!

Frumosu si pr6 remarcabilu isi ilustra carier'a sa guvernulu actualu alu Romaniei, c6ci meru desfiintiedia institutiele de invatiementulu publicu, caruia cu celu mai incarnatu cinismu i da lovituri de m6rte, de 6re ce scopulu acestui regimu retrogradu si antinationalu, nu p6te fi altu ceva, dec6tu ca prin lupt'a sa in contra culturai nationali, care incepuse a-si lu6 unu aventu imbucuratoriu, s6 stinga vederile spirituali ale natiunei, s6 om6re cu deseversire *conscientia nationalu* . . . . Si barbati nostri nationali ce facu facia cu aceste fapte criminali ale guvernulu? — — — Nu scimu nemica, nu vedemu nemicu, c6ci cele ce se petrecu de presinte in Romania, se petrecu mai multu la intunerecu . . . . . Domniloru — faceti o data lumina!

— Diarielu ce ni-au sositu in momentulu acesta din Romania, confirma scirea electrica ce amu publicat'o in numerulu trecut cumca: I. S. D6mn'a, suferindu inca de febra intermitenta, s'a decisu a sup'ra consiliulu datu de catra doctorulu curtii, d. I. Theodori, a face o caletoria prin Italia si a petrece timpulu de 6 septemane intr'o clima mai temperata.

M. S. D6mn'a a plecatu, in celu mai strictu incognitu, la 29 fauru curentu, d'a dreptulu la Roma prin Viena, Semering, Triest, Florentia, si va fi insocita in ac6sta caletoria numai de dam'a de on6re, dna Zulnia Sturdza si de marsealulu curtii, d. George C. Filipescu.

Cu privire la ac6sta caletoria a M. Sale D6mnei Elisabeta firesce c6 unele diarie, cam pr6 putienu dinastice, facu unele combinatiuni pr6 estravangate, cari inse de locu nu se potu aprob6 in casulu acesta, mai alesu candu este vorb'a despre unu morbu seriosu alu unei pers6ne at6tu de distinsu si de reputatiune nalta. Respectulu cuvenitu Domnitoriulu si D6mnei Romaniei totu deuna trebuie sustienutu cu cea mai mare scrupulositate, c6ci intr' altu tipu vatem6mu chiar demnitatea tronulu Romaniei. Respectulu cuvenitu catra domnitoriu, firesce eschidiendu ori ce servilismu, totudeuna a fostu si trebuie s6 fia si de aci incolo: un'a dintre virtutiele cele mai escelinti ale Romanulu!

Cu privire la ac6sta caletoria a D6mnei Elisabeta, diu partea n6stra avemu se amintimu, cumca adi sambata la 9 6re nainte d. m. a sositu la Pesta cu trenulu de la Baziasiu, si de aci numai de c6tu a caletoritu mai departe spre Viena.

Diariulu „Perseveranza“ din Milano scrie, că la inițiativa diariului „Riforma“ amicii și stimatorii nemeritoriului **Mazzini** au formatu unu comitetu permanent, alu caruia misiune va fi să adune colecte naționale pentru aredicarea unui monumentu imposantu în memori'a marului barbatu, care va înfrumetă piața cea mai frumoasă din Roma. — Înmoimentarea ilustrului fiu alu Italiei s'a intemplantu cu o pompa extraordinaria participandu o multime a poporului din tôte partile mai din apropiare.

Scirile mai recinti din Roma constata în adevêru, că se agita din nou Vaticanulu pentru convocarea unui conciliu ecumenicu. Iesuitii mai cu séma isi dau tôte silintiele de a castigă pe Papa pentru acésta idea, sperandu, că cu realizarea ei nu li va fi dificilu, a determină pe santulu Papa să plece din Roma. Cardinalulu Antonelli n'a potutu fi castigatu inca pentru acestu planu.

Starea lucrurilor din Spania acuma din dia in dia devine totu mai incurcata eaci sermanulu Dom Amadeo totu mereu mai maresce confuziunea guvernului prin atitudinea sa cea neresoluta si puerila, asié dicendu. — Din tôte faptele sale se vede că nici într'o privintia nu posedea firmitatea unui caracteru resolutu, si acésta zapacéla firesce că pré esential-minte i periclitédia pusetiunea si mai tare, de câtu cum o amenintia agitatiunile diferiteloru partide, cari de aceea nu potu ajunge la vre-unu rezultatu mai eficace, de óre ce interesele loru sunt pré in contrastu, dar din acést'a Dom Amadeo pucinu folosu pôte avé, de óre ce facia cu dinsulu partidele s'au unitu déjà pe deplinu, toti impreuna: carlistii, burbonii si republicanii avendu un'a singura tendintia principale, de a alungă pe Dom Amadeo de pe tronulu Spaniei; apoi dupa acésta Ddiu mai scie, că ce se va intemplă, — de óre ce pana acuma nici o partida nu s'a aretatu atátu de tare — moralmente — ca să pôta sustiené adevérat'a ordine si pace in tíera; totusi între aceste partid'a republicana la tóta intemplantu mai multa fortia morala si prospecte de reusita posede.

Scirile din Grecia ni spuun, că Atena se afla ca în stare de asediú. Impregiurulu capitalei, securitatea publica e în starea cea mai deplorabile, de óre ce caletorii sunt espusi la periculu de a fi jafuti si ucisi de bandele talhariloru, cari s'au înmultitu érase in modulu celu mai infricosiatu. Mai că s'ar poté dice, că adevératulu domnitoriu alu Greciei de presinte e unu óresi-care Spanos, ca-

pulu bandelorú de talhari, carele acuma de vre-o 30 de ani bantue tíer'a. Venitulu capitaleloru alocate in posesiunea de pamentu devine préda hotiloru; in astfelu de impregiurari firesce că nici vorba nu pôte fi despre securitatea averei si a persóneli chiar. Economía de campu stagnédia pe deplinu si se pôte dice că e sistata mai in tóta tíer'a. Militia adeseori face escursiuni; pentru persecuarea hotiloru, inse pana acuma cu putienu rezultatu se pôte fali, de óre ce dintre hotii cei mai însemnati inca — nici unulu n'a prinsu. — Par' că e o pacooste à nume tramisa pentru serman'a Grecia. —

O scire electrica mai recinte de la Atena ni anuncia cu mare emfaza că guvernulu Greciei la ultimele alegeri de deputati a seceratu victoria deplina contra partid'ei opositionali. Slabitúnea tuturoru guverneloru slabe este a se fali in lumea mare, că a seceratu victoria contra acelorú ce voiescu binele patriei totu asié ca si inaltulu guvernii, séu inca si mai multu, — dar nu ni spunu aceste guvernii victoriose, că prin ce medilóce au invinsu? — Astadata guvernulu Greciei, mai bine facea déca nu se laudă că invinsu pre opositionali, căci usioru e a invinge si supune pre cetatienii pacinici avendu la dispusetiune — baionet'a si alte medilóce de coruptiuno, — ci mai bine facea, déca prindea pre cati-va talhari mai principali cari bantueie acésta frumoasă, dar multu nenorocita tíera, si prin acést'a guvernulu Greciei la tóta intemplantu, mai multu serviciu bunu facea tíerei, decâtu că a invinsu partid'a opositionale-liberale la alegeri.

O cangrena vechia.

O cangrena vechia, séu celu putienu unu morbu pré molepsitoriu bantueie de multu corpulu intielegintiei romane, si acést'a — mai multu, séu mai putienu — fiindu in o naturale legatura cu poporulu, firesce că acést'a inca trebuie să sufere efectele triste ale acelu morbu incangrenatu, care — asié dicendu — consuma tôte fortiele intielessuali si morali ale intielegintiei, fora cu să faca vre-unu pasiu de progresu spre bine, ba adeseori inapoindu caus'a nóstre comuna nationala cu ani si cu decenie inde-reptu.

Fie-care romanu care numai se interesédia câtu de putienu de cauzele nóstre publice nationale, va scii cumca in ce se cuprinde morbulu acesta alu intielegintiei romane, de óre ce in tôte partile audim tanguindu-se si unulu, si altulu, că între barbatii nostri intieleginti nu esiste o buna intielegere si solidaritate, dupa cum ar pretinde, si pretinde chiar cu cea mai mare întetire caus'a nóstre comuna nationala, espusa la atâte periele si tentatiuni, — ba din

contra, discordia si neincrederea cea mai mare domnesce între dinsi, ca si candu intr'adinsu ar fi pusi de vre-o intentiune mai nalta, ca ei incesi să fia — flagelulu natiunei, in locu de a o protege, de a o mangaiá si îndreptá totu mai spre bine, si nu spre reu si — éra reu.

La tóta intemplantu e tristu lucru, candu barbatii nostri intieleginti, candu asié dicendu ochii natiunei nóstre, nu sunt atátu de tari ca să pôta suferi „lumin'a“, — lumin'a cea adevérata, carea să li arete prapast'a teribile, in carea se arunca ei insisi pe sine, si naturalmente cu timpulu vor trage dupa dinsi si pre multu maltratat'a nóstre natiune, carea in urmarea acestoru discordii, in urmarea acestoru deplorabili certe personali, a devenitu déjà pana acolo, că — nu scie in cine să se mai încredá, — cui să si mai spuna necesurile si suferintiele sale? — De aceea apti vedem pré adeseori, că poporulu desperatu si scarbitu pana'n adenculu sufletulu seu, nu mai vré să scia de popa romanu, de dascalu romanu si — de domnu romanu!

Atunci apoi nu e mirare déca vomu vedé pre poporulu nostru aruncandu pre penatii casei sale peste gardu, si punendu alti diei in loculu celoru alungati, — nu ve mirati daca veti audi pre acestu poporu degradatu atátu de adencu — dóra chiarprin vin'a nóstre! — injurandu pre „cei mai binemeritati barbatii ai natiunei“ si trecendu cu fala nebuna in castrele straine, facendu-se unéla órba neamiciloru nostri, cari mai că nu plesnescu de bucuria, vedendu acestu tablou tragicu pentru noi si imbu-curatoriulu pentru dinsi.

Nu ve mirati, că poporulu, carele mai ieri alalta-ieri strigá „Osana“ cutarui séu cutarui „anteluptatoriu nationalu,“ maue—poimane ilu va insultá in modulu celu mai depravatu; — nu ve mirati de bietulu poporu, carele in-simplicitatea lui nu scie ce face, — ci ve mirati de acei illustri matadori si martiri ai natiunei, cari ei insisi ataca cu invectivele cele mai murdarie pe acei barbatii intr'adeveru: „binemeritati“ — findu condusi numa de acelu motivu, ca să ruinedie „nimbulu“ respectivulu, pe care odata cu capulu nu-lu potu suferi ca să aibe vre unu nimbu, vre-o autoritate inaintea publiculu romanu.

Din acestu uniuu motivu apoi se scornescu calumniele cele mai murdarie, cari — nemica nu mai sciu respectá, — dar odata nemica, — neci chiar pe sine insusi, — pentru că totu e gata să sacrifice: onóre, caracteru, demnitete, meritu, natiune si religieune, numai si numai ca să si satisfaca poft'a sa de a distruge „nimbulu acelu“, — ce nu-lu pôte suferi, pentru că scie pré bine, că „nimbulu acelu“, e castigatu cu multa sudóre si labóre si domnii cei ce invidia acelu nimbu, chiar de lucru se ferescu ca de focu.

Exempla sunt odiosa. — Dar nici că e mai de lipsa să mai aducu inainte acele triste si multu regretabili esemple si evenimente ce s'au petrecutu abunaóra in anulú trecutú, —

candú unu barbatu devotatu natiunei cu totu sufletulu si corpulu seu, pre care o mare parte a intielegintiei ramane, carea nu posiede ambi-tiunea de a se numărá între „corifeii si martirii natiunei“, dar isi implinesce detorint'a sa facia cu natiunea in cercurile activitatei sale cu deplina consaciintia, — si o multime a poporulu ilu stimédia cu deplinu devotamentu, ca pre unu adevératu fiu alu poporulu, — ca pre unu „neobositu anteluptatoriu nationalu“ — dicu, — — candu pre acestu escelinte si intr'adeveru „neobositu“ barbatu, care numai pentru natiune a lucratu cu cea mai mare si neintrerupta perseverantia si despre care numai in-vidi'a cea mai infernala, numai unu romanu depravatu si lipsitu de ori ce semtin de onóre si consaciintia pôte dice că ar fi neamiculu causei nóstre comune nationala, — pe unu astfelu de barbatu, care in tóta viet'i'a sa a demonstratu că simte, cugeta si lucra numai romanescu, — cu unu cuventu pre acestu barbatu demnu de cea mai distinsa stima si devotamentu natiunele, candu a fostu si mai in tôte dilele fiindu atacatu de unii „corifeii ai natiiei“, — care dintre barbatii nostri intieleginti a esitu pe terenulu diaristiceii nóstre per excellentiam „nationala,“ unde cu rusine trebuie să marturisim, că a fostu atacatu in modulu celu mai barbaru si brutalu, — să apere, nu onórea acestui barbatu nationalu, căci elu si-o scie aperá si sustiené cu demnitatea cuvenita pe langa tôte atacurile nenumerate si intr'adinsu precalculate, — diu nu — să apere onórea binemeritatulu barbatu, căci atáta abnegatiune si sacrificiu de ambițiune pare că indesiertu amu acceptá, — ei să apere si să sustiena cu tóta fort'i'a morale ce o posedu — onórea diaristiceii romane!

Care diariu romanu a pasitu pe terenulu luptei pentru salvarea demnitetei atacate a pressei romane? Neci un'a, — ba unele chiar cu cea mai viua satisfactiune reproduceau si mereu totu reproducu ori ce calumnia si invectiva murdarie si nerusinata (dorere astfelu trebuie să ne exprimámu), carea e îndreptata la adres'a cutarui séu cutarui barbatu, pre care ei nu-lu potu suferi, — pentru că nu e de unu principiu cu ei, — cari n'au nici unu principiu — si cari numai atunci sunt in deplina — concordia si tormédia o federatiune cu cei ce se tienu de patr'a calumniatoru, — candu au să bata telegrafulu, prin cutare, séu cutare gur'a satulu spre a adresá vre-o insulta nóua si ne mai pomenita cutarui séu cutarui barbatu illustu séu providentialu, precum ei insisi au datin'a a-ii numi.

Să mai spunem exemple?! Să mai amintim si să descriem intrigele ce se tiease necontenitu in contra celoru doi trei barbatii devotati causei comune, prin nenumeratii „barbatii intieleginti“ si mari corifeii ai natiunei, numai pentru ca să si satisfaca ambițiunea loru cea órba si — să se recomende de bunaséma neamiciloru celoru mai incarnati ai causei nóstre nationala!

Spuneti, domniloru, pe consaciint'i'a vóstra, pe totu ce aveti mai scumpu — nu e óre-asié?!
Julianu Grozescu.

FOISIÓRA.

Giuseppe Mazzini.

(L.) Marele agitatoru, tribunulu poporulu nu mai exista. Marele, inffacaratulu spiritu se cobori din lumea ideala la pamentulu rigidu ca să odinesca pentru totdeun'a. *Giuseppe Mazzini*, republicanulu celu ce patru decenia stralucia pre orizonulu politicu alu Europei ca unu lucriferu vestitoriu de emanciparea popóraloru; barbatulu, de ale carui decrete si manifeste, in interesulu salutei omenimei, se cutremurau tronurile imperatoru si regiloru; geniulu alu carui idealu a fostu: unirea Italiei, republic'a italiana si libertatea popóraloru, — in 9 martiu n. a disparutu pentru totdeun'a de pre terenulu luptelor.

Mazzini a vestitu lumea ca unu profetu ideile sale nationale si republicane, si chiar cei ce-lu despretiuiu ca pre unu fanaticu, admirau intr'insulu sublimitatea caracterulu, adencimea ideiloru si puterea flamante a elocintiei sale. Din una parte timbratu de fanaticu, a fostu din alta parte adoratu ca unu idolu. Prin idealismulu seu a devenitu uniculu europénu. — Mazzini a fostu unu profetu, profetulu emancipatiunei popóraloru, adencu, sublimu cugetatoriu, dar nu

omulu faptelorú, inaltelorú sale idei nu li-a sciutu dá trupu, nu le a potutu realizá. Sufletulu seu a fostu plinu de idei nalte si salvatorie pentru popóra, si regenerarea si inffiorarea gintei latine i-a diaoutu adencu la inima; dreptu dovédá despre acést'a ni servece prochiamațiunea sa din 1868 ce a adresat'o Romaniei ca să se consolide si să nu uite că este sora cu Italia, sora dintr'unu trupu si dintr'unu sufletu. Supremulu seu idealu in sa a fostu *Republic'a*, acést'a i-a fostu cuventulu din urma pre acésta lume: *„Republica, Republica!“* a eschiamatu sublimulu sufletu si s'a dusu. —

Lasámu aci să urme datele mai însemnate din viet'i'a acestui barbatu, carele va fi neuitatu in inim'a fratiloru nostri italiani.

Mazzini s'a nascutu in 28 iunie 1805, in Genova. Tatalu seu, unu medicu petrunsu de spirítulu democratiei, i-a datu o educatiune fórte buna. Studiale juridice le a studiatu in Genova. Zelulu infocatu pentru emanciparea omenimei s'a decepatu timpuriu intr'insulu si spirítulu cu care luptá, promitea multe sperantie Italiei. Déjà in alu 20. anu alu vietii sale a fundatu diurnalulu „Indicatoru Genovese,“ carele in sa din caus'a liberalismulu seu a fostu suprimatu. Prin acést'a in sa nu s'a descuragiatu de felu, ci a fundatu altu organu, „Indicatoru Livornese,“ carele „pentru ideile sale pré audace si pentru stilulu seu sarcasticu“ a patitu asemenea sórte. Mazzini, persecutatu fiindu de politicá, si-a luatú refugiu la Marsilia; aci a fostu cincu luni incarceratu pentru simpatiele sale ce mani-

festá facia de revolutiunea din iuliu 1830. Acolo, pre pamentulu francesu, a fundatu lig'a „La giovine Italia“ (Italia juna), carea avea de scopu unirea peninsuleloru apenince intr'o republica in spirítulu primei republice francese. Espulsu din Francia, a mersu dimpreuna cu amicii sei la Elvetia. Acolo s'au adunatu pre langa desulu tôte elementele extreme din Europa fora diferentia de nationalitate, si cu acesti ómeni entusiasmatis a navalitu densulu in Savoyen; dara fortun'a nu i-a surisu si nesuccediendu-i planulu, a fostu espulsu si din Elvetia. In urm'a revolutiuniloru sale in Sardinia a fostu condamnatu la mórtu in contumaciam.

In anulú 1842 s'a asediatu in Londra. Acolo a edatu diariulu „Apostolati poporale“, in care prin calitatile sale spirítuali estraordipari si prin neobositelile sale agitatiuni si-a elup-tatu renume in Europa si mare influentia pentru patri'a sa Italia. Guvernulu anglésu in ca ilu persecutá, dar Mazzini scia să se apere si scapá din tôte cursele ce i se puneau. Candu Pap'a de Roma, Píulu alu IX. celu infaliuilu de astadi, si-a inauguratu pontificatulu seu prin pasi liberali si nationali, Mazzini i-a scrisu a epistola, in carea ilu provóca a se pune n fruntea motiunei revolutiunarie si dimpreuna cu elu (Mazzini) să introduca o nóua civilizatiune religianaria si politica in Europa.

In anulú 1846 a mersu la Italia. Unirea Italiei fora acceptarea republicei nu l'a multaiutu pre densulu. In Milano a fostu prochiamatú de dictatore, a trebuitu in sa să abdica si să si

lé refugiu érase in Elvetia. Putienu dupa aceea a formatu in Livorno cunoscutulu triumviratu, caruia in sa i-a pusu curendu capetu ocuparea Romei (2 iuliu 1849). A fugitu érase in Elvetia si de aci, persecutatu fiindu, la Londra. De aci, ca „presiedinte alu comitetulu italianu nationalu,“ a protestatu la adunarea nationala francesa contra distrugerii republice romane. Pasiunéa, audaci'a, cu carea a propagatu de atunci inocia ideile republicane, l'a facutu infricosiatu despotiloru si tiraniloru, iubitu si stimatu democrátiloru si tuturoru popóraloru. —

In fine amintim cumca Mazzini a fostu contrariu alu comunismulu si alu „Internatiunalei.“ Contra acesteia, in anulú trecutú, candu se propagase in Francia si se respandise si in mai tôte partile europene, a scrisu unu manifestu drasticu, in care condamna principiale ei ca pericolóse societatií omenesci, o sententia, priu care si-a facutu pre multi contrari dintre democrati; si acést'a a fostu caus'a neintielegerii — ca să nu dicem alu discordiei — între densulu si *Garibaldi*.

Mazzini a traitu o vietia plina de miscari, a fostu persecutatu de monarchii Europei, in tóta viet'i'a sa n'a avutu pace si in scump'a sa Italia, de candu a inceputu lupt'a publica, a petrecutu numai putienu timpu. Densulu deci pre patulu mortii sale, candu si-a espiratu sublimulu seu sufletu, a potutu eschiamá cu poetulu si fostulu seu conluptatoriu Foscolo: *Mórtu, tu-mi vei dá renume si repausu!*

Loteri'a Bolintineanu.

Diarele din Bucuresti ni anunta, ca la 15 martiu c. v. se va trage loteria pentru bibliotec'a d-lui *Dimities Bolintineanu*, carele de unu timpu indelungatu se afla pe patulu doreriloru asié dicendu in agoni'a cea mai mare, fora de-a ave medilócele necesari pentru subsistintia, si este intretienutu de unu sinceru si devotatu amicu alu seu, carele inca nu se afla in vre-o abundantia de medilóce materiali, deci domni din Bucuresti la iniciativ'a dlui *Cesare Bolliacu*, directorele diariului „*Trompet'a Carpatiloru*“, au arangiatu loteri'a susu amintita, destinata pentru de-a imbunetati (?) sórtea materiale a marelui poeturege: *Bolintineanu*, aruncandu-se la sorti — bibliotec'a lui, carea trebuiá s'e remana intréga ca o proprietate nationale, éra natiunea ar trebui s'e se ingrigéscá de fiulu atátu de escelinte si binemeritatu alu seu. Asemenea ne am exprimatú inca in anulu trecutú primaver'a, scriindu in mai multi numeri ai diariului „*Telegrafulu*“ din Bucuresti despre starea deplorabile a marelui poetu si ilustru barbatu de statu, carele fiindu si ministru de instructiunea publica, candu a parasitu acelu ministériu, totu asié seracu a esitu precum a fostu intratu, ceea ce se póte dice ca a fostu unic'a esceptiune in Romania, unde ministrii de regula, pe câtu timpu sunt la potere, principál'a lorú tendintia este de a speculá si traficá, de a-si face avere in detrimentulu tieriei, care numai din aceste motive mereu se incarca in detoriti, din care cauza a trebuit s'e-si zalogéscá domeniile sale cele colossali. *Bolintineanu* a lucratu pentru tíera, si tíer'a nu vré s'e scia de donaulu; dar ce scie tíer'a?! — ea isi apleca capulu tutururu impiloriloru si subjugatoriloru sei, éra pe adeveratú si fii ii lasa s'e péra de fóme, — tíer'a in starea sa deplorabile de adi scimu ca nu póte face nemica ce e natiunalu, — inse puteau s'e face domni amici si contimpurani ai dlui *Bolintineanu*, cari au crescutu si au lucratu cu densulu, — domni: *Rosetti*, *Sionu*, *Papiu*, *Urechia*, *Bolliacu*, etc. aveau detorint'a imperiósa, ca prin autoritatea si influint'a lorú personale s'e se fia intrepusu de a esoperá unu ajutoriu materiale asié dicendu la momentu, ceea ce o puteau face mai lesne in cercuril'e familiare si apoi s'e se fia adresatu publiculu romanu pentru o colecta mai mare, prin care s'e se fie omperatu bibliotec'a marelui barbatu, pentru a o depune ca proprietate nationale in bibliotec'a academié romane. Acestea am fostu propusu noi, — neci un'a neci alt'a nu s'a facutu. Domni *Rosetti*, *Papiu* etc. ne-au trecutú cu vederea, caif candu noi am fi pledatu in interesulu nostru, cinismulu lorú celu incarnatu nu li-a permisú ca s'e faca macar unu pasiu pentru unu *Bolintineanu*, carele din nenorocire demultu a fostu incetatu a fi — „omulu lorú.“

Bolintineanu nu éra de principiale politice ale lui *Rosetti*, *Papiu*, *Urechia* etc., de óre ce elu a remasu consecónte principiloru sale de mai nainte, — cestia lalti inse scimu ca au profesatu alte principia, resturnandu dieii de mai nainte pentru de-a pune alti in loculu lorú, — si s'au insielatu, ei inse nu-si cunosc gresid'a lorú, — ei totu infalibili vré se fia, — si de aceea odatu cu capulu nu potú suferi pre cei ce profesá alte credintie politice de cátu cele ce profesá dínssi.

Acést'a a fostu caus'a ca nu s'a facutu nemica pentru ajutorarea marelui poetu si barbatu de statu *Bolintineanu*, — ba pardonu! s'a facutu loteria despre care facuramu amintire de la inceputu numai de cátu, — si acum cartile marelui barbatu se vor imprasici in tóte partile, — multi neci ca le vor scé pretiú, — le vor vinde jídaniloru, — si asié neci ca se va mai dá de urm'a acesteé bibliotec'e pretióse in tóta privint'a.

Trageti domnilorú, la sorti, — imprasiciate aceste carti pretióse in tóte partile, posteritatea inse in curendu ve va intrebá: „Unde e bibliotec'a lui *Bolintineanu*? si ce veti scé raspunde atunci?!”

Trageti sorti, domnilorú!

Diet'a Ungariei.

Siedinti'a casei representantiloru din 12 martiu.

Se deschide la 10 óre. Presiedintele anuncia o petitiune a orasiului *Casovia* in interesulu delibérarii procesulu criminalu. Se aviesedía comisiunei petitiunarie.

Sig. *Borlea* se róga pentru prolongirea concediului seu pe 14 zile. Se incuviintiedía.

Dupa presentarea interpellatiuniloru, Ca-

s'a trece la ordinea zilei, la continuarea desbaterii a supr'a propunerii lui *Németh* in privint'a durateé siedintiloru.

L. *Tisza* vorbeace despre proiectulu de legea electorala si este provocatu din partea presiedintelui a vorbi la obieptu; vorbeace apoi despre constituirea unei partide ultramontane ce amenintia statulu, si este provocatu a dóu'a óra a vorbi la obieptu. Incheia in fine discursulu de diurnitate óra cu declaratiunea ca nu primesce propunerea lui *Németh* si votedia pentru durat'a siedintiei de la 10 pana la 3 óre.

J. *Gyórfy* desfasura desavantagiile mantulului de cincé ani si este provocatu a nu se abate de la obieptu. La acést'a admonitiune densulu promite a vorbi cátu mai pe scurtu si a trece cu vederea, ce dej'a a disu! (Ilaritate.) Dacu guvernulu staruesce a-si conservá interesele sale, opozitiunea va staru a conservá interesele tieriei. Guvernulu respinge cu cerbicia posibilitatea ce i s'a oferitu, de a resolví proiectele de lege in privint'a reformelor. S'ang'a prin acést'a a corespunsu detorintiei sale patriotice. Cuventatoriulu este gata a tíené siedintie paralele, astfel, ca in un'a s'e se póta debate proiectele de lege in privint'a reformelor.

C. P. *Seathmáry* a socotitu ca din sesiunea presinte mai sunt 200 de óre restante; ce usioru lucru este pentru representantii opozitionali a tíené fie-care cáte o vorbire de 1/2 óra! Dacu densii in adevéru facu acést'a, timpulu e perdutu si nimicu nu am ajunsu. Astfelu inse nici reform'a electorala, nici unu altu proiectu de lege nu póte deveni lege. De aceea ar fi mai bine ca drépt'a s'e fáca unu compromisú cu stang'a, pentru a se debate in siedint'a paralela proiectele de lege urgenti. Dacu majoritatea nu vre acést'a, cuventatoriulu votedia pentru sustinerea durateé de pan' acuma a siedintiloru.

A. *Degré* face guvernulu imputatiunea, ca urmaresce tendint'a de a restringe dreptulu. Avemu érasú, dice, husarii lui *Bach*! Desi aparú in alta uniforma, ei sunt totu aceia. Votedia pentru siedintie paralele, si dac'a acesteá nu se primescu, pentru durat'a de pan' acuma a siedintiloru. E. *Huszar* vorbeace despre procedur'a ministeriului si dice ca e neparlamentaria, de óre ce ministrii nu apera si nu sustienú proiectele de lege primite de cas'a reprezentativa, facia de cas'a magnatiloru. Cu privint'a la obieptulu ce e la ordinea zilei, cuventatoriulu accepta propunerea lui *Németh* inse numai sub conditiunea ca in un'a din siedintie s'e se debate proiectele de lege urgenti. Dacu acést'a nu se primescu din partea partidei drepte, atunci siedintie s'e tíená de la 10 pana la 3 óre.

Ministru de finantie *Kerkápolgy* polemisedía crancenu contra opozitionaliloru si votedia pentru propunerea lui *Szapáry*. Densulu i replica, in asemenea tonu, br. L. *Simonyi* vorbindu aprópe una óra. — T. *Plachy* e de parere ca se vatema imunitate deputatiloru, dac'a sunt constrinsi a-si ruiná sanatatea in siedintie lungé, numai pentru a creá o lége cu scopulu de a restringe drepturil'e poporulu. Recomandá ministruulu, a presentá la legea despre necompatibilitate o novela in carea s'e se pronuncie, cumca numai acel'a s'e se aléga de reprezentante dietalu, carele e in stare a tíené cele mai lungi siedintie de díá si de nópte!!

A. *Szilády* polemisedía una óra contra desfasurariloru ministeriului de interne si celui de finantie. Stang'a dupa a sa parere nu vre s'e lupte contra parlamentarismulu, ci contra restringerii dreptulu sub masc'a parlamentarismulu. (Aprobare din stang'a.) Stang'a n'are interese secundari, ca nu vre s'e elupte nici s'e conserve vre-o potere; ea isi implinesce numai detorint'a, luptandu-se pentru dreptu si dreptate cu tóte midilócele ce-i stau spre dispusetiune. Cuventatoriulu nu primesce nici o propunere. Elu ar vré, ca fie-care siedintia s'e tíená numai dóu'e óre, apoi s'e se ventilédie sal'a 1/2 óra, si dupa aceea érasú s'e se deschida siedint'a!

Reproduseramu aci in essentia discursurile deputatiloru opozitionali magiari, pentru ca s'e véda on. publicu cetitoriu, ca — marturisindu adevéru — densii intr'a devéru numai variédia un'a si aceea; multi vorbescu nimicuri, frase peste frase, dara pentru a impedeá realizarea infernalulu scopu alu stepanirii, scopulu de a despoia mai multe mii de cetatieni de dreptulu electoralu, dreptulu cardinalu alu cetatieniloru constitutionali, si fora care omulu este sclavu, instrumentu fora consciintia alu statulu. Din aceste desbateri, romanii potú lua bunu

exemplu ca — cum trebue s'e-si apere drepturil'oru!

La cuventu — in caus'a stabilirii durateé siedintiloru — sunt insemnati inca 15 inai, toti opozitionali. Ei bre!!

Siedinti'a casei representantiloru din 14 martiu.

In fine s'a induratu Ddieulu pácii si alu intielegerii a se cobori in midilóculu parlamentulu ungurescu, ca se impace opusetiunea cu guvernulu si céta lui. Corifeii opusetiunei se irvoira a pasi la desbateré speciala a proiectulu de legea electorala, cantandu la onestitatea majoritatei de a face concessiuni la punctele ce au causatu scandalulu de o septemana in diet'a tieriei. Dar greu, fórté greu va merge cu acést'a desbateré cáci — par' ca numai pentru a impedeá discussiunea speciala a tutururu §§-loru — la desbateré titulu proiectulu s'au insinuatu preste 50 de inai! Presupunendu ca vor vorbi fie-care numai cáte unu patrarú de óra, vor trebui dóu'e siedintie numai la stabilirea definitiva a titulu! Dar guvernulu cu partid'a sa e multiamitu ca — si-a mantuitu onórea prin inceperé discussiunei speciale.

In siedint'a din 14 martiu, dupa presentarea petitiuniloru si interpellatiuniloru, deputatulu M. *Jókai* substerná casei unu proiectu de resolutiune in privint'a organizarii Capitalei *Pesta*. *Jókai* a fostu rogatu camer'a s'e decida ca in siedint'a de manedi s'e se debate cu preferintia acestu proiectulu de lege referitoriu la organizarea capitalei, majoritatea inse n'a primitu propunerea „poetulu“. Ministru-presiedinte *Lónyay*, prevediendu impressiunea rea ce va face respingerea acesteé resolutiuni, in poporatiunea Capitalei, totu in acelu momentu se scólá si facú propunerea ca de locu ce comisiunea centrala isi va fi presentatu reportulu in acést'a privint'a, cas'a s'e priméscá proiectulu de lege pentru organizatiunea Capitalei — en bloc, adeca fora nici o discussiune, fora nici o observare, asia cum ilu va recomandá comisiunea centrala, adeca orbesce fora a scé camer'a ca ce primescu!! Dlu C. *Tisza*, infuriatu fiindu, si cu totu dreptulu, infruntá aspru pre dlu *Lónyay*, ca pre unu atentatoru contra parlamentarismulu.

Astfelu lumnatulu nostru guvernú, candu pretindu interesele salesi scopulu d'a se sustiené la carma, nu mai cautá si nu intréba pre nimené ca óre este permisú a comite atentatu contra parlamentarismulu. Apoi cine naib'a s'e aiba respectu de legile ce le octroiédia diet'a ung. tieriei, celu puocinu facia de legile substernute de guvernú si primite en bloc de Camer'a fortiate, cine s'e aiba mai multu respectu decâtu facia de patentele guvernulu absolutisticu, intréba *Jókai* in organulu seu „*Hon*“ si cu densulu toti cei ce scie ce este constitutionalismulu.

Comitatulu *Carasiu*, 8 martiu, 1872.

(Starea deplorabile a scóliloru nóstre comunali.) Domnule redactore! Nu este nimicu mai dorerosu si mai de compatimitu, de cátu a ni vedé natiunea degradata si sfasiata, vediendu pe facia degradarea si tiran'ia ce ne apésá din tóte partile: nu numai din partea contrariloru nostri, ci chiar si a filorú mai slabi de angéri ai natiunei — cari ar trebui s'e combata astfelu de abusuri inspirate prin asupritorii nostri, cari ne-au totu atacatu si totu ataca. —

Gráu mi este a si nverti condeitulu, scriendu cele audite de la unii barbati de incredere, cari mi descoperira multe lucruri pré intristátorie pentru fie-care romanu bunu.

Acést'a trista stare a lucruriloru s'a introdusu la noi mai alesu de la restaurat'a cottulu *Carasiu* prin domni stepanitari *Solgabirei*, cari la tóta ocasiunea bineveniti, candu adeca bietulu tieranu reclama „dreptate“, dñii *solgabirei* li dicu: „No vedeti, tóte relele aceste ce le simtiti, provinu numai si numai, pentru ca voi alegeti pre Mocioni ai asié dara alta data s'e fiti mai cu minte si s'e ve lapedati de ómenii acesteé, — mai departe si „*Albina*“ nu prunumerati, ca e revolutiunaria!“

Poporulu nostru adi fiindu fora pastorii sufletosci, mai bucuosu pléca pe o cale mai retacita, de cátu pe un'a mai fericítoria, cum am dice romanesce: romanulu se suce ca frundia in ventu, — si asia nu e mirare déca ii audi dicendu: „nu mai alegemu pre Mocioni, Dómne ferescé!“

Ce povetie se dá poporulu celui de rendu si cum se ingrigescú stepanitorii si pastorii cei sufletosci de binele comunu! departe ajunseramu, si s'e mai ajungemu la scopu, la fericire?

Cu scólele, cu invetiatorii si cu invetiamentulu poporalu, cum stámu? In *Lugosiu* sunt salarisiati si aplicati la 5 clase 5 invetiatorii si un'a invetiatorésá, dar unu invetiatoriu lasá postulu d'aci indepartandu-se altu undeva, — 2 sunt pe patulu mortii, invetiamentulu in asemenea impregiurari — firesce cá trebue s'e stagnedie; — in *Silha*, langa *Lugosiu*, acum unu anu de candu se respinse invetiatoriu *Toma*, scól'a e inchisa ca in pustietate, — invetiamentulu e parasitu cu totulu, — si cáte sunt in asemenea deplorabile stare? Óre s'a luatú in considerare pasii necesari adusi prin sinodele din dieces'a *Aradului* si *Caransebiului*, unde scimu cá barbati nostri, ilustratili lorú dd. Mocioni si dlu *Babesiu*, cu argumente pré nimerite spusera: „vom duce mare lipsa de barbati educatori si invetiatorii?“ — Si óre autoritatile respective facut'au pasi pentru a implini acést'a lipsa mare, — séu celu putienú, luat'au mesuril'e convenite pentru a impedeá abusuril'e ce se ivescu pré adeseori la alegérl'e de invetiatorii?! Totu in sinodele eparhiali de la *Aradu* si *Caransebiu* bravii nostri barbati cunoscendu inca de timpuriu acést'a decadentia a invetiamentulu popularu, amintira cá: teneerii nascuti, crescuti romani buni, cari sunt aplecati cu multu zelú spre invetiatorii, s'e fia primiti la institutulu pedagogicu *Preparandiale*, unde se potú prepará spre invetiatorii in 2 séu 4 ani, pana candu unii teneri studiéza *German'a*, *Latin'a* si *Magyar'a*, in fine apoi *Roman'a*; vinu de invetiatorii in scól'a elementara populara, de la acestia apoi inzedar vei acceptá vre-unu progresu óresi-care, cáci mai de graba va produce regreá in scólele nóstre poporali-nationali.

Afora de aceste, spre a incheia cátu mai in graba, amintescú numai pe scórtu, ca in *Lugosiu*, *Silha*, *Boldoru*, *Dragomirescu*, *Silvasielu*, *Satu-micu* si *Crivine*, sunt státioni invetiatoresci vacante de multu timpu. Ce póte fi caus'a? — respunda domni respectivi. x-y.

Boccea-montana (Carasiu) 1/13 mart. 1872

(Rectificac'e.) Onorata Redactiune! — In nrulu 18 alu pretiuitulu diuaru „*Albina*“, a aparutu de aici unu articlu intitulatu „*Contribuiri pentru scopuri nationale*.“

De óreca in amintitulu articlu, alu carni autoru — dupa cum pré apriatu se póte vedé — e subscribitulu, sentint'a ultima, carea face amintire si de mine, fiindu adangata din partea on. Redactiuni, mi iéu libertate cu tóta stim'a a rogá pe on. Redactiune: ca s'e me rectificac'e, ca nu cumva on. publicu, dar mai cu séma colegii mei invetiatorii, cari sciu ca eu am adunatu bani pentru „*flamur'a Reuniunei*“, s'e presupuna, ca eu singuru pe mine me laudú.*)

Joane Marcu,
invetiatoriu gr. or.

In memori'a lui *Georg. Lazaru*.

Publicamú cu cea mai viua multiamire si satisfactiune urmátoriulu:

Apelu

catra invetiatorii din patri'a dascalulu *Lazaru* ma catra toti romanii in genere.*)

Conformu unui conlusu adusu in siedint'a invetiatoriloru adunati intr'o conferintia in 4/16 Fauru 1872 la *Fagarasiu* avemu onóre a conchiamá prin acést'a pre toti invetiatorii din tíer'a *Oltului* la prim'a adunare a invetiatoriloru din protopresbiteratele I. si alu II-lea ale *Fagarasiului* la satulu *Avrigu* pre *Sambat'a* lui *Lazaru*, numita si *Sambat'a* *Floriloru*, cu care ocasiune se va tíené unu parastasu marelui dascalu *Georgiu Lazaru*. Programulu precum

*) Déca Te-ai si fi laudatu, nime n'are s'e-ti faoa vre-o imputatiune justa, de óre ce laud'a intr'unu modu si mai eclatante ai fi meritatu, precum ne-am informatu de la unu pré stimatu domnu din giurulu nostru, carele Te cunóscé mai de aprópe si care ne-a indemnatu ca s'e Te se exprime acele pré putiene cuvinte de recunoscintia, cari la tóta întempleare — le ai meritatu; despre acést'a si noi suntemu convinsi, cu tóte ca n'avemu onórea a Te cunóscé. Ceea ce trebue s'e mai exprimamu cu acést'a ocasiune — ori Te vei superá, ori ba — este aceea, ca am fostu pré multiamiti cu scriórea si stilulu corectú romanescu alu *DTale*, ceea ce e mare raritate la noi, cáci de regula primimu corespundintie fora conceptu si fora ortografía cum secade, chiar si din partea domnilorú „*invetiatorii*“, si cu aceste ocasiuni ne mirámu cum s'e invetie acésti domni pre alti, candu neci ei nu sciu scrie cum se cade? — *DTa* ne ai suprinsu cu scriórea fórté placuta. Red.

*) Celelalte diuare nationale cisearpatine si transcarpatine suntú rogare cu onóre a publici, acestu apelu impreuna cu sumariulu procesulu verbale cátu mai iute.

si ordinul de di alu adunareii se vor vedé mai diosu. Este o detoria de prim'a ordine pentru cei vii a aretá din candu in candu si totu dé-un'a recunoscint'a si respectulu celor morti, cari si-au sacrificatu sanatate si vietia pentru inaintarea romanismului.

Pentru noi insa, fratiloru invetiatoru este o indoita datoria a alergá la momentulu lui Lazaru ca vedendu umbr'a lui se ne întorcemu la posturile nóstre plini de noua forti, de noue poteri spre a luptá cu curagiu la marea opera a luminareii si crescerei némului romanescu! — Éra voi, numerosi discipuli, din patri'a adoptiva scapáveti ocaziunea d'a venii sa asistati la parastasulu, ce se va face in onórea, in amintirea celui mai scumpu dascalu alu vostru, care vi-a pusu inceputulu scólei romane gonindu hidrele din Fanariu?

Avemu onóre dár'a invitá la adunarea de la Avrigu pre romauii din tóte unghiurile locuite de ei. Amu dorí din anima romanésca, ce clas'a invetiatoriloru se fia cátu de bine reprezentata.

Fagarasiu, in 6 martiu 1872 supra.

Presiedinte adunareii: Secretariu:
Ioanu Dim'a Petrascu, Ioanu Lupu,

Programulu adunareii:

1. Se va face unu parastasu nemoritoriu lui Lazaru, cu care ocaziune i se va tiené unu patergiriu la mormenta.

2. Adunarea generala se va proclamá in siedintia solemná de reuniune a invetiatoriloru ort. or. din protopresbiteratele I. si alu II-lea ale Fogarasiului cu numele „Societatea Lazaru.“

3. Primirea unoru statute ai a unui regulamentu pentru societate.

4. Dispusetiuni generala. Sunt invitati toti cáti se intereséza de adunarea nóstra, a veni la Avrigu in Sambat'a lui Lazaru numita si Sambat'a Floriloru.

Ordinulu de di alu adunareii:

1. In Sambat'a lui Lazaru toti invetiatori se aduna in localulu scólei la órele 7 antemeridiane.

2. La órele 7½ mergerea la s. bisericá in corpore, ascultarea servitiului divinu apoi asistarea la parastasu langa mormentulu lui Lazaru.

3. La finea parastasilu tienerea cuventulu lui funebru.

4. Pausa de o óra.

5. Adunarea isi va deschide siedintia la órele 11½, se va constitui, si va primi statute si regulamentul, va delibérá si va face decisiuni meritorie si obligatóre pentru membrii sei reuniunali in óre cari cestiuni importantu de cariera.

Presiedinte:

Notariu:

Ioanu Dim'a Petrascu, Ioanu Lupu,

Nr. 6/872 prot. Com.

Representanti'a „Fundatiunei lui Gozdu“

aduce la cunoștința publica, cumca in urm'a concursului din 24 dec. 1871 dupace a dechiaratú stipendiele conferite inca cu concludulu din 17 octob. 1871 nr 7.

1. Lui Joane Poynar stud. de class'a a III elementara in Urbia mare 100 fl.

2. Lui Demetriu Poynar stud. de class'a IV elementara in Urbia mare 100 fl.

3. Lui Nicolau Poynar stud. de I class'a gimnasiala in Sibiu 200 fl.

4. Lui Constantin Aldilianu stud. de I class'a gimnasiala in Brasiovu 200 fl;

in sensulu aliniei ultime din §-lu V alu ordinei pentru conferirea stipendiilor dto dec. 24, 1871 de stabile: cu concludulu de astadi, cumpenindu tóte momentele provideute in §-ulu V si VI alu susu citatei ordine si ecuitatea d'a se considerá si diferite tinuturi ale romaniloru din Ungaria si Transilvania, si aflandu dintre 60 de competenti pe susu numitii, mai demni de consideratu, au conferitu urmatoarele stipendie anume:

5. Lui Joane Hosanu din Solymos in Ungaria rigorosante de medicina la Universitatea de Viena 300 fl.

6. Lui Joane Hamsea din Resnovu in Ardélu, ascultatoriu de drepturi la Academia de Sibiu anualu 200 fl.

7. Lui Nicolau Margineanu din Alba-Julia ascultatoriu de filosofia in Viena anualu 200 fl.

8. Lui Zacharia Rossinu din Ilyefalva,

comitatulu Bihoru, ascultatoriu de drepturi a. I. la academia de Urbia-mare, anualu 100 fl.

9. Orfanului Josifu Crista gimnasistu in Lugosiu, anualu 100 fl.

Pesta in 4 martiu 1872*)

Pentru representanti:

Georgie Mocsonyi m. p.

presiedinte.

J. Cav. de Puscariu m. p.

notariu.

Societatea pentru fondu de teatru.

Conformu concludulu adusu de comitetu, adunarea generala a Societati pentru fondu de teatru romanu se va tiené in orasiulu Satu-mare la 1. si 2 maiu an. c. calind. nou.]

Pesta, din siedintia comitetulu, tinuta la 29 fauru 1872.

Dr. Josifu Hodosiu,

presiedinte.

Josifu Vulcanu,

secretariu.

Varietati.

== (Neorologu.) De la Duleu ni se serie, cá in 23 fauru c. v. a reposatu Georgiu Emanuelu, teologu in anulu alu III-a, unu tineru de frumoșe sperantie, carele a lasatu in doliu pe parinti sei, pre rudeniile sale numeroșe si pre toti cumoscuti sei cari l'au stimatu si l'au iubit ca pre unu tineru bravu. — Fia-i tierin'a usóra, si memori'a binecumentata!

== (Lauda si marire) trimbicia óre-oine Pré Santiei Sale eppului Olteanu, pentru cá in restimpulu scurtu de candu e in fruntea diecesei a eaoperatu de la guvernulu unu ajutoriu de 150,000 fl. pentru diecesa. — Fórte frumosu, dar acea nu ni spune, cá pre ce cale si prin ce sacrificie a eaoperatu acea suma considerabila, carea insa am dorí s'o vedemu specificata, anume numindu-se comunele, respective bisericile, scólele si persónele cari s'au impartesitu din acelu ajutoriu la tóte intemplantia „scumpu“ pentru natiunea romana.

== (Tinereea romana din Clusiu), audimu cá in curendu va aragiá dóue representatiuni teatrale, alu carora venitu curatu va fi in favórea scólei gr. catolice de acolo. Li postimu multu succesu in tóta privintia.

== (Baronulu Arminu Bruckenthal) celu mai de pe urma lastariu alu familie sale, dilele aceste a reposatu in Sibiu. Dupa mórtia lui grandiosulu palatu alu familie Bruckenthal impreuna cu pretioșele antecitati si o biblioteca marétiá va deveni proprietatea scóleloru sasesci din Sibiu, prin care donatiune de siguru cá se va promová pré esentialminte prosperarea acoloru institute de invetiamentu publicu.

== (Reclamu pentru ajutoria!) Unu magiaru János Hauschek din Bacau in Romania, unu preotu alu ciangailoru, séu seculoru din partile f. moldovene, provócá in interesulu ciangailoru tóte auctoritatile juridictionali ale Ungariei, ca sé concurgá la edificarea besericeii loru din Bacau. Diurnalele m. s'au interesatu multu de provocarea fratiloru loru, si reuniunile magiari, cari au de scopu a inaltá si incuragiá cu ajutoria simtiulu naturalu in tóte anteposturile de colonie asiediate si calculate pentru viitorulu loru celu mare, ma si legislatiunea magiara din Pesta a ruptu stavil'a deosebirei intre magiari, candu a cuprinsu pe ciangaii din Romania in braciile ajutorieloru sale cu stipendia de statu, de cari romanii nu se pré impedeca pe aici. Legislatiunea Romaniéi are dara esemplu de a fi cu multu mai nationalu facia cu romanii de aici, cu ajutorarea loru, ca sé se póta inaltá in cultur'a nationalu romana, ca sé ne devina machin'a strainului, lepadata de interesele nationali! —

== (Pedépa pentru delictu de pressa.) Redactorele diariului „Zastava“ carele in urmarea unu procesu de pressa intentatu de contele Andrassy, a fostu condamnatu la inchisóre de unu anu si diumetate, fiindu cá curtea de casatiune a aprobatu sentintia juriului, in 16 l. c. este chiamatu din partea judecatoriei esecutionali ca sé-si incépa pedéps'a de inchisóre la Vatiu. Se dice cá reginti'a Serbiei ar fi aco-peritu speșele acestui procesu in abundantia, de óre ce Mileticiu de unu timpu in cóce se afla in cea mai buna relatieune cu guvernulu si principele Serbiei.

*) Cele lalte diurnale sunt rogata a luá noti-tia de acésta publicare.

== (Portare scandalósa a unui preotu rom.) De unu timpu incocia ni vinu multe vaitari din multe parti contra unoru dni preoti pentru portarea loru indignatória in si afora de bisericá. Cumca aceste vaitari si atacuri nu le publicámu indata ce ni sosescu pana a nu ne fi convinsu despre adevérulu cuprinsulu loru, dovéda ni este si casulu presinte, nepublicandu corespundintia din cestiune pana nu ne convinseramu pre deplinu despre adevérulu celoru ce se afirma in ea; si cumca nimenea nu ni póte imputá man'a de a „denunciá“ pe cutari ven. membri ai clerulu nostru — precum dise mai de unadi unu cutare dnu preotu — ci, din contra, dorimu si pretendemu de la clerulu nostru, sé se porte conformu frumoșei sale misiuni ca sé-i dámu tributulu de recunoscintia publica, dovéda ni este publicarea in nrlu tr. a corespundintiei din Monostoru, unde preotulu localu se canta „aleluia“. Acést'a afiramu de lipsa a permite náinte de a face unu estrasu din faimósa corespundintia ce ni se tramise din Vranintiu (cottulu Carasiului) contra preotulu localu Josifu Belu. Acésta corespundintia e subscrisa de antisti'a comunale, a nume de dnii notariu, invetiatoriu, jude, cassariu si „cumetru“, si — pentru ca sé nu apara de calumnistiori — densii provóca pre atacatulu a-li reflectá, daca nu ar consenti cu descrierea portarii sale. — Pop'a Jotia — asia i dicu poporani — este unu preotu — daca se mai póte numi preotu, cu totulu depravatu. Veduvu fiindu, dar' inca tinerelu, einstitulu parinte strica pacea si ferocirea celoru caseroti; reverénd'a i este unu caputu scurtu, paler'i unu clabetiu si ern'a si vér'a, si póta cioreci albi si gileta alba casi tieranii; biseric'a i este birtulu jidovulu din satu, unde cáta-i diu'a dice in armonica si, cu capulu plinu de rachiú, dice si jóca astfeli încátu publiculu spectatoriu ilu aplauda si-lu face obieptulu risului. Pe strade si la ori ce ocaziune aduna ómenii pre langa sine si li predica, cá acuma li s'a datu potere ca ei sé destitue pre dascalu si pre toti dirigatorií comunei ori caadu vor vré, si fora nici a cauza, „cáci asia dispune statutulu org.“ si elu scie bine statutulu org. Odata — sé luámu a minte — pop'a Jotia fiindu imbracatu pentru a celebrá sant'a liturgia, vrendu a-si face voia buna, a beutu in altariu — rachiú! — apoi sé nu dici cá pop'a Jotia e preotu — nu cu crucea, ci cu . . . in frunte, candu nici in bisericá, in cas'a lui Ddieu, nu se póte abstiené de beuturi spirituóse? Nóptea — dicu dnii subscriptiori ai corespundintiei — nóptea, au vedi pre cineva au ha pe strade, dar pre pop'a Jotia ilu vedi — cu capulu plinu. — Aceste liniamente sunt numai a diecea parte din descrierea portarii scandalóse a preotulu J. B.; cele lalte fapte, bun'a cuvintia si simtiulu moralu nu ni permite a le publicá. Venerabilulu consistoriu sé-i fia óre necuscita portarea acestui preotu? Estote sobrii fratres et vigilate!

== (Museulu de istoria naturala.) Dilele aceste museulu de istoria naturala din Bucuresci s'a inavutitu cu mai multe obiecte:

Sal'a mamiferiloru s'a inavutitu cu o pantera cumperata de la dlu Romanovski. Sal'a paseriloru s'a inavutitu cu o ratia de China si alt'a din Charoline si cu o lebada négra, daruite de dnu Grigore Sutiú, precum si cu mai multe paseri venate de dlu M. C. Sutiú in Egiptu, daruite acestui museu si preparate in laboratorulu seu. Sal'a de reptile s'a inavutitu cu unu stelione si cu unu crocodilu de aprópe unu stanjenu si jumetate, impuscatu de dnu M. C. Sutiú in Egiptu si daruitu acestui museu unde s'a si preparatu.

In fine grup'a peseriloru s'a inavutitu cu duoi pesci sburatori.

== (Contele Ráday,) comisariulu regescu, caletoriandu mai dilele trecute de la Segedin spre cottulu Torontalu, prin tóte comunele pe unde a trecut, adeca la Hatzfeld, Biledu, Sandorhazu etc. a fostu intempnatu din partea auctoritatiloru respective impreuna cu o multime de poporu in modulu celu mai cordiale, — si precum ni se serie de la Pesacu, romanii de acolo inca au esitu inaintea lui cu nenumerate trasuri si mai multi calareti spre a-lu salutá si apoi l'au petrecutu pana la Perjamos.

== (Unu papugiú insielatu) Unu locuitoru din munte ce nu se scoborise inca dupa plaiurile sale, veni pentru prima óra la Bucuresci. — Acolo elu statea ómitu la fie-care pasu de frumusetiele ce intelnea. — Ajunsu in dreptulu Sf. Spiridonu elu se uitá cu admiratiu-

ne la turnulu maltu alu bisericé si la ciórele cari sborau imprejurulu crucei. — Hei! Domnule, ce faci aicea, strigá unu papugiú la unchea naivulu munteanu loviadulu cu man'a de umeru. — Me uitu si eu la ciórelé alea. Dar nu stfi D-néta cá politi'a nu da voia nimenui sé numere ciórele de pe turnulu bisericeloru si cá ala care indrasnesce sé face una ca aia, trebuie sé platéasca pedépsa cáte unu leu de fie-care cióra. — Me iérta, domnule, n'am stintu. — Cáte cióre au fostu? — Diece, respunse bietelu omu inapaimantatu de crim'a ce comise. — Atunci binevoesce a-mi numerá diece lei folosulu. Fara mai multa vorba omulu de la munte scóse diece lei si le imaná pretinsulu politiatiu, apoi se duse la gazd'a unde 'lu asteptau ceilati tovaresi ai sei si li spuse cu veselie. — „Nu stiti, neni-aioriloru, cum am insielatu adineurea pe unu desmatiatu de politiatu? Erau doua dieci de cióre pe turnulu Sf. Spiridonu si eu i-am spusu ca au fostu diece si asia scapai numai cu strafu de diece lei.“

Concursu.

Pentru intregirea statiuni de invetiatoriu la scóla confesionala gr. or. din comun'a Maciov'a, protopresbiteratulu Caransebesiului, se escrie concursu cu terminu pana la 20 martiu anulu c.

Emolumintele se cuprindu din salariulu anualu de 300 fl. v. a. 10 orgii de lemne pentru sine si incaldirea scólei, cortelu liberu cu gradina de legumi.

Concurintii au a se adresá cu petitiunile timbrate si provideuti cu testimoniu de cualificatiune, de preparandia si de alte sciintie agonisite, catra sinodulu parochialu din Maciova, éra pentru cantarile bisericesci a se aretá si in persóna in vre-o domineca séu serbatóre.

Din siedintia comitetulu parochialu, tinuta in 13 fauru 1872. In contielegere cu dlu protopresbiteru si inspectoru cercuálu alu scóleloru Nicolae Andreeviciu. 3—3

Concursu.

Langa rev. domnu Zaharia Botosiu, parochu si assessore consistorialu in Boccea-montana, protopresbiteratulu Oravitiei, se reocere unu capelanu, care va avé a se impartasi de a trei-a parte din veniturile stolari.

Cei-ce vor vré a reflectá la acestu postu, au a-si tramite suplicele, conforme dispusetiuniloru statutulu organicu, reverendisimulu domnu protopresbiteru Jacobu Popoviciu, in Oravitia, prin comitetulu parochialu gr. or. localu, pana in 12 martie a. c. o. st. vechiu, candu va fi si diu'a alegerii.

Boccea-montana, in 20 febr. 1872.

Comitetulu parochialu,

in contielegere cu dlu protopresbiteru susumitu. 3—3

Concursu

Pentru ocuparea postulu de capelanu langa preotulu Danielu Marcoviciu in Banlocu, comitatulu Torontalu, protopresbiteratulu Ciacovei.

Emolum intele sunt: a trei-a parte din tóte veniturile parochiale, afora de acést'a, conformu decisiunei consistoriasse a trei-a parte si din veniturile preotulu alu doilea Petru Cherla pana la rensanatosiarea sa.

Doritorii de a ocupá acestu postu, sunt avisati a-si tramite recursale instruate conformu statutulu org. subscrisulu comitetu parochialu pana in 13 martiu 1872 cal. vechiu in care dia se va tienea si alegerea.

Banlocu, in 22 fauru v. 1872.

Comitetulu parochialu,

in contielegere cu D. Adm. protopresb. Alessandru Popoviciu. 3—3

Cursurile la burs'a de Viena.

(Dupa inscintiarea telegrafica din 16 martiu n.

Imprum. de statu convertatu cu 50/0 64.70 Imprum. nationalu 71.50; Actiunile de creditu 354.50; — sortiurile din 1860: 105.50 sortiurile din 1864: 144. — ; Obligatiunile de sarcinari de pamentu, cele ung. 81.25; bannatic 79.; transilv. 77.50 — bucov. 75.50 argintulu 111.25; galbenii 5.34 napoleonii 8.94.